ESTI TEADUSTE AKADEEMIA

Teaduste akadeemia küberturvalisuse komisjoni koosoleku protokoll 21. augustil 2026. aastal

Zoomi keskkonnas

Algus kell 10.15
Lõpp kell 13.30

Juhatas akadeemik Dan Bogdanov

Osalesid: Priit Vinkel, Ahto Truu, Andra Siibak, Riivo Talviste, Kaisa Vooremäe, Liiri Oja, Martin Sepp ja Katrin Laas-Mikko
Puuduvad: akadeemik Anu Realo, Ott Velsberg, Jan Villemson, Tanel Tammet, Irina Klementi, Markko Liutkevičius, Mauno Pihelgas, akadeemik Krista Fischer, Eleri Karu

Päevakava:

1. **Komisjoni esimehe tervitus ja uue koosseisu tutvustamine**

   Osalevad kõik kohalviibijad.

   a) Akadeemik Dan Bogdanov tervitab kohalviibijaid ja meenutab küberturvalisuse komisjoni ajalugu. Arvestades TA koosseisu ja tema nõuandvat positsiooni riigile tekkis kohe mõte koostada riskide analüüsi riigile. Selle komisjoni koosseisu roll on tegelda küsimustega, mis on olulised 2026/27 hooajal, kui midagi peaks juhtuma digitaalsete süsteemidega. Komisjoni liikmed on valitud erinevatelt elualadelt—sotsiaalmajanduslik külg, õiguslik pool, aga ka otsene küberturve. Komisjoni töö oluline osa on ohtude järjestamine riigis otsuste tegijate jaoks.
   b) Komisjonis on nüüd esindatud Riigikantselei, kes vastutab riikliku riskianalüüsi eest. Paraku ei ole komisjonis enam Andmekaitse Inspektsiooni esindajat.
   c) Komisjoni uus koosseis on avaldatud Teaduste Akadeemia veebilehel küberturvalisuse komisjoni alamlehel.

   Informatsioon võeti teadmiseks.

2. **Ülevaate sellest, mida komisjon on senini teinud**

   Osalevad kõik kohalviibijad.

   a) Komisjoni esimees akadeemik Bogdanov andis ülevaate komisjoni töömeetodist. Sõnastame ohusündmuseid, mille ideed korjame kokku komisjoni liikmetelt. Tekst peab olema lühike ning kirjeldama selgelt, mis saab halvasti minna. Komisjon kirjeldab ohusündmuse eelduseid, tänaseid vastumeetmeid ja pakub ka konstruktiivselt uusi meetmeid,

mis ohu võimalikkust kahandaksid. Komisjoni esimeste aastate hindamine oli lihtsam, kuna teemasid oli üks—valimised. Praegune temaatika hõlmab kogu AIga seonduvat ja hindamine on komplitseeritum. Hindame mõju ja võimalikkust ning toimub nn keskmise hinde väljatöötamine. Akadeemik Krista Fischeri ja Jan Villemsoni ettepanekul kasutab komisjon nüüd keskmist hinnet vaid visualiseerimiseks. Komisjoni materjale on tutvustatud Justiits-ja Digiministeeriumile, Riigi Infosüsteemi Ametile ja ka avaldatud. Koodivaramus olevad materjalid on lihtsasti kättesaadavad ja vajadusel kasutatavad.

a) Komisjoni liikmed küsivad pooleliolevate ohtude kohta, akadeemik Dan Bogdanov tutvustab nende sisulist poolt (ANDMENÄLGIJA, KONTROLLIKADU, PILVONMUJAL, TÖÖLAUDPILVES, ÄPIDSAAREL)
b) Priit Vinkel meenutab, et 2027.a kevadel toimuvad Riigikogu valimised, samuti on 22.09 konverentsil teemaks valimiste plokk. Talle tundub, et komisjoni algaastal arutatud valimiste ohusündmused võivad vajada sisulist uuendamist. Tema arvates võiks kaaluda 2023. aastal tehtud hinnangute ülevaatamist. Komisjon kiidab selle mõtte heaks, eriti võltsingute küsimus AI abiga, kuna see teema on kiiresti edasi arenenud.

Informatsioon võeti teadmiseks.

3. Septembrikuu konverentsist

Osalevad kõik kohalviibijad

a) Komisjoni esimees tutvustab 22.09 Teaduste Akadeemia saalis toimuvat konverentsi “Usaldusest ja usaldatavusest”, kus sel korral on kavandatud teadlikult palju tagasivaatamist.

Informatsioon võeti teadmiseks.

4. TA komisjoni metoodika järgi teostatud teistest uuringutest

Osalevad kõik kohalviibijad

a) Komisjoni esimees akadeemik Dan Bogdanov teeb lühiülevaate TI-Hüppe riskianalüüsist ja AI levikust tingitud ohtude riskianalüüsist. On küsitud, kas komisjon võiks mõningaid neist hinnata? Tegemist võib olla mahuka tööga, kuid komisjon võiks seda kaaluda.

Informatsioon võeti teadmiseks.

5. Komisjoni koodivaramu hoidla tutvustus

Osalevad kõik kohalviibijad

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA

a) Komisjoni liikmed saavad koodivaramus käia tekste toimetamas. Järgneb õpetus koodivaramuga liitumiseks ja selle kasutamiseks.

Järgmise koosoleku aeg

Järgmine koosolekute toimumisaeg on oktoobrikuus vastavalt küsitluse tulemustele Tartu Ülikooli raamatukogus, Struve 1.

ACADEMIA SCIENTIARUM ESTONIAE